

Šéf Svobodných: Politika SPD je nám nejbliž, odchod z EU by se Česku ekonomicky vyplatil

7.9.2025 - Libor Vondráček | Svobodní

Když se podíváme na hlasování SPD za poslední čtyři roky proti zavádění nových daní či novým dotacím, tak je jasné, že je nám ze sněmovních stran nejbližší. V rozhovoru pro Echo24 na mítinku SPD a jejích partnerů to řekl šéf Svobodných a lídr strany v Jihočeském kraji Libor Vondráček. Vyjádřil se také k velmi nízkému počtu kandidátů Svobodných na kandidátkách SPD. Řekl, že ho mrzí, že v řadě krajů není žádný kandidát Svobodných, v těchto volbách ale prý bylo potřeba se zachovat státnicky. Mluvil i o tom, že by pro Česko bylo ekonomicky výhodné opustit EU či o tom, jak si představuje uzdravení veřejných financí.

Jak zatím hodnotíte průběh spolupráce s SPD a dalšími partnery?

Zatím je drtivá většina zpětné vazby pozitivní. Určitě to není tak, že by to ocenil každý náš dosavadní volič, i naše členská základna se zmenšila, ale jen asi o pět procent členů. Věřím, že odchod našich tradičních voličů bude v podobné výši a že díky kampani to nakonec voliči ocení. Na začátku to nevypadalo, že odliv členů bude takhle nízký, ale když se vám daří s lidmi komunikovat, tak nakonec zjistí, že jde o nejlepší možné řešení.

Na první pohled by se zdá postoj Svobodných a SPD k řadě otázek, především těch sociálních a ekonomických hodně odlišný. Nacházíte reálné programové průsečíky? Bude to potom fungovat, když budete ve sněmovně v jednom klubu?

Já bych úplně nesouhlasil s tím, že máme výrazně odlišné postoje. Uvidíme, co bude v budoucnu, ale když se podíváme na hlasování SPD za poslední čtyři roky, tak oni hlasovali vždycky proti zavádění nových daní, novým dotacím, EET, všem covidovým opatřením či Green Dealu, který likviduje náš průmysl, tak zjistíte, že v ekonomických otázkách jsme si nakonec ze současných sněmovních stran nejbližší. Protože dříve pravicová ODS dělá zelenou liberální politiku, která je vzdálena ekonomickému klasickému liberalismu. Nebudu nijak zastírat, že tomu pomohla i personální změna uvnitř SPD. V momentě, kdy tam je dnes pan Mach, zakladatel Svobodných, ekonomickými mluvčími jsou pan Ševčík a paní Šichtařová, jsou jejich priority zase o krok blíže Svobodným a tomu, co dlouhodobě říkáme. V oblastech, které by dříve činily problémy, se nám podařilo obrousit hrany a ty průsečíky najít.

Jak jste přijali fakt, že na kandidátkách SPD máte velmi malý počet kandidátů?

My jsme hlavně rádi, že se nerozjel žádný bratrovražedný boj. Mrzí nás, že v některých krajích naše kandidáty voliči nenajdou. Je ale faktem, že tyto volby jsou opravdu speciální a to, že by v nějakém kraji nebyl ani jeden Svobodný na kandidátce, se už určitě nebude opakovat. Nyní bylo třeba jednat státnickým způsobem, aby nebyl zakázán pan Okamura kvůli nějakému plakátu, později třeba my a další strany. V příštích volbách už asi bude situace jiná. Hlavní cíl, který nás uspokojí, je, že příští vláda bude i díky našemu spojení o dost lepší než ta současná.

Jaké by byly vaše osobní priority po případném zvolení?

Já jako právník bych nejlépe zapadal do ústavně-právního výboru, kde nás čeká spousta práce. Ještě

než jsme se spojili s SPD, tak jsme se jako Svobodní shodli, že jednoznačnou prioritou těchto voleb je ekonomika, odmítnutí Green Dealu a pokračování rostoucího zadlužení. Mně se před osmi týdny narodil syn a jak otevřel oči, tak měl hned 322 tisíc korun dluh. Poslední dvě vlády vytvořily dluh ve výši dvou bilionů korun a pokud si zvykne, že normální mít schodek rozpočtu 286 miliard (návrh na rok 2026 – pozn. red.), tak za chvíli děti po narození budou dlužit půl milionu. To ale mají řešit ekonomové, jako jsou pan Ševčík, paní Šichtařová nebo pan Hrnčíř, dost možná i někde na ministerstvu.

Jak chcete v ideálním případě uzdravit veřejné finance, které stále nejsou v dobré kondici?

Řeknu tři položky, které jsou největší. Dekarbonizace nás podle Národní rozpočtové rady vyjde na 220 miliard korun ročně. Do roku 2030 máme utratit 1,3 bilionu za dekarbonizaci a Green Deal. 50 až 70 miliard ročně bychom ušetřili, kdybychom se dostali s počtem státních zaměstnanců na úroveň z roku 2015, kdy rozhodně nikdo nemohl říci, že je stát štíhlý, ale byl výrazně štíhlejší než teď. K tomu by pomohlo i ukončení školní inkluze, která vytvořila 30 tisíc nových státních zaměstnanců v regionálním školství. Těmito dvěma kroky bychom vyrovnali současný rozpočet. Dále říkáme, že kromě prvotní pomoci uprchlíkům, třeba v podobě tříměsíční dávky při registraci, není smysluplné, abychom dávali peníze na Ukrajinu. Podle institutu v Kielu jsme dali 240 miliard korun na sociální pomoc Ukrajincům a na zbraně na Ukrajinu. Tím bychom tedy určitě dalších 50 miliard dokázali ušetřit. Tím už se dostáváme do plusu a pak už bychom se mohli bavit o nějakém snižování daní.

To se ale nezdá příliš reálné.

Pokud bychom navíc odbourali emisní povolenky a další překážky pro náš průmysl a byznys obecně, tak nám nebudou krachovat, budou odvádět daně a nastartuje se ekonomika a při nižším zdanění bude výnos z daní vyšší. Přejde mi, že lidé jako současný ministr financí, si neuvědomují, že vyšší daně neznamenají vyšší příjem do státního rozpočtu. Úplně jednoznačně se to ukázalo u windfall tax a ukazuje se to i u ostatních daní. Přestože tady máme inflaci, nominálně rostou platy i příjmy právnických osob, tak stejně příjem státního rozpočtu neroste adekvátně tomu, jak se zvýšila daňová zátěž právě třeba právnických osob.

omio Okamura hodně mluví o Ukrajincích a o tom, jak se celá řada problémů vyřeší tím, že se jim ukončí povolení k pobytu. Systémové problémy jako nedostupnost bydlení či zdravotní péče tady byly i před Ukrajinci. Není váš důraz na Ukrajince přehnaný? Neměli byste adresovat spíše samotnou podstatu těch problémů?

Nemyslím si, že by důraz byl nějak přehnaný. Určitě jde o součást řešení problémů, kterým v Česku čelíme, ale není to jediný nástroj. Akcelerace těch problémů v posledních třech letech je evidentní. Když se bavím s lidmi třeba u hranic s Rakouskem, tak i tam mi říkají, že se dostupnost lékařské péče se zhoršila, protože je zkrátka více pacientů. V místech, kde je Ukrajinců více, se ten problém násobí. Počet lékařů na počet obyvatel se zkrátka zhoršil, protože se objevilo obrovské množství nových osob, o které je třeba pečovat. Není to samozřejmě jediné řešení, ale má smysl se podívat třeba i na to, odkud ti lidé přichází. Status uprchlíka prostě nenáleží tomu, kdo přišel z Užhorodu. Tam válka neprobíhá a takový člověk nemůže dostat stejnou právní ochranu jako člověk, který přišel z Doněcké oblasti.

A ta vámi zmiňovaná práce v ústavně-právním výboru?

Hlavní úkol bude, aby se z našeho trestního zákoníku odstranily nesmyslné a obecně formulované paragrafy, jako je ten nedávno vložený paragraf 318a (neoprávněná činnost pro cizí moc – pozn. red.). Ve chvíli, kdy Tomio Okamura čelí za plakát SPD trestnímu stíhání, tak se mi zdá, že jde o systémovou chybu v tom, jak jsou formulovány trestné činy a já si беру za osobní úkol tuto situaci

napravit, protože ten zmíněný paragraf je jak vyšitý z minulého režimu.

V posledních dnech se hodně mluví o tzv. chat control, respektive o českém odporu k tomuto opatření. Jak vy ho vnímáte z pohledu práva?

Je šílené, že v takovéto věci není právo veta, že se o tom nehlasuje jednomyslně. Je tak možné, že navzdory případnému hlasování české vlády proti návrhu dojde ke schválení. Je to další ukázka toho, že Evropská unie je nereformovatelná, že stojí na vadných základech a že v takové organizaci je nám hůř, než kdybychom byli třeba v organizaci EFTA, kde by žádný chat control nefungoval. My jsme zásadně proti tomuto opatření, je potřeba odlišovat svobodu slova a soukromí. Jsme proti všemu, co omezuje svobodu slova, ať už je to DSA, hate crimes a tak dále, což vadí i Donaldu Trumpovi, ale nevadí to kupodivu našim Pirátům, byť je třeba férově říct, že Markéta Gregorová v europarlamentu aspoň hlasovala proti chat control. Jsou citliví jen na soukromí, ne svobodu slova, my řešíme obojí.

Klíčovým tématem SPD, ale i Svobodných je referendum. Jak byste si tento nástroj představoval?

V Ústavě se očekává existence zákona o referendu. Myslím si, že tak, jako ve Švýcarsku, mají lidé právo rozhodovat o důležitých otázkách a škodlivých opatřeních, která schválí jejich zákonodárci nebo exekutiva. Referendum by se mohlo týkat třeba Lisabonské smlouvy, kterou by lidé mohli v lidovém vetu vetovat, stejně jako členství v EU jako takové. I náš vstup do NATO proběhl bez referenda, což podle mě není správné, o takových otázkách by měla proběhnout široká debata a následné hlasování v referendu.

Referendum by mohlo být vyhlášeno i k otázkám typu manželství pro všechny a tak dále?

Určitě. My nechceme vypisovat referenda na témata, která si vybereme, ale chceme lidem dát možnost řešit témata, která považují za důležitá. Líbí se nám zároveň, že ve Švýcarsku jsou určité věci, které nelze pozitivně schválit, aniž by se k tomu vyjádřili lidé. To zahrnuje právě vstupování do mezinárodních organizací, zvyšování daní či změna Ústavy. Rádi bychom tento nástroj aplikovali i u nás.

Jak byste hlasoval při referendu o vystoupení z NATO a EU?

Od schválení Lisabonské smlouvy je pro nás EU větší zátěží než přínosem. Kdybychom přestoupili do organizace EFTA, tak by se nám dařilo lépe. Hlasoval bych tedy pro vystoupení z EU, protože vím, že by se nám to ekonomicky vyplatilo, byť se nám to snaží vyvrátit. Já mám za sebou 101 přednášek o právu EU a mohu poctivě říci, že EU je neopravitelná. Kdo tvrdí, že ji opraví nebo zreformuje, tak tomu buď nerozumí, nebo lže.

A to NATO?

Je otázkou, v jakém čase by se referendum konalo. Pokud by naše armáda byla v kondici, v jaké je třeba švýcarská armáda a byli bychom schopni své území ochránit, tak můžeme vystoupit a spolehnout se na vlastní svaly. Naše armáda ale není ve stavu, že by naše území dokázala bránit, takže bych nemohl hlasovat pro vystoupení z NATO, byť nesouhlasím s některými jeho historickými kroky, ať už to bylo bombardování Jugoslávie nebo činnost v Iráku či Libyi. Jsem proti tomu, abychom se vytahovali a chtěli se sami prát, protože na to opravdu nemáme.

ak byste řešili dozvuky kauzy bitcoin, pokud byste měli na starosti ministerstvo spravedlnosti?

V tomto případě už trochu pláčeme nad rozlitym mlékem. Stát se zkrátka choval jako nepoctivý

prodejce, prodal zkažené zboží a musí to nést odpovědnost. Není důvod aby na to doplatili lidé, kteří si v dobré víře koupili něco, co mělo zřejmě skrytou vadu. Stát se k tomu musí postavit. Problém je ten, že se to zaplatí z peněz daňových poplatníků a bohužel hmotná odpovědnost politiků – jeden ze stěžejních bodů SPD – u nás nefunguje. Myslíme si, že by bylo dobré, kdyby politici obecně rozdělovali menší hromadu peněz, bylo by méně funkcí a docházelo by k menšímu množství excesů. Moc korumpuje a absolutní moc korumpuje absolutně. Je potřeba dělat systémové kroky, aby se tyto věci děly v co nejmenší míře, je tedy třeba se dívat dopředu. Nemáme teď úplně zázračné řešení, ale pokud se ukáže pochybení pana Blažka nebo pana Stanjury, tak je potřeba, aby i oni osobně čelili odpovědnosti, kterou nesou jen málo vzhledem k tomu, jaká škoda státu vznikla. Nemá zároveň smysl, aby se stát těch bitcoinů vzdal, protože pokud se zjistí, že byly získány nekalou činností, stejně by je získal stát.

Převzato z Echo24.cz

<https://svobodni.cz/novinky/sef-svobodnych-politika-spd-je-nam-nejbliz-odchod-z-eu-by-se-cesku-ekonomicky-vyplatil>